

โครงการศูนย์ศึกษาวิจัยธรรมชาติและป่าพรุสิรินธร

ความเป็นมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ เสด็จพระราชดำเนิน แปรพระราชฐานประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ จ.นราธิวาส ในระหว่างวันที่ ๑๘ สิงหาคม - ๓ ตุลาคม ๒๕๒๔ พระองค์ ได้เสด็จเยี่ยมราษฎรในเขตพื้นที่ของจังหวัดนราธิวาส ได้ทอดพระเนตรเห็นสภาพพื้นที่และความจำเป็นที่จะยกระดับ ความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ของจังหวัดให้ดีขึ้นจึงมีพระราชดำริ และพระราชกระแสรับสั่งต่อเจ้าหน้าที่ และผู้ติดตามเสด็จให้พิจารณาปรับปรุงกิจการพัฒนาต่าง ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาพื้นที่ป่าพรุ ซึ่งต่อมา กปร.(คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ได้มีมติอนุมัติในหลักการให้มีการจัดตั้ง และดำเนินโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอทอง ในวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๒๕ โดยให้สำนักงานเลขาธิการ กปร. เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการจัดทำแผนงานและงบประมาณต่อไป

วัตถุประสงค์

- เพื่อศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย และสำรวจหาข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับป่าพรุ มาใช้ในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรป่าพรุ
- เพื่ออนุรักษ์ป่าพรุสมบูรณ์ตามธรรมชาติให้คงอยู่ตลอดไป และฟื้นฟูสภาพป่าพรุเสื่อม โทรมให้กลับคืนสู่สภาพป่าที่สมบูรณ์ดั้งเดิม
- เพื่อสาธิตและเผยแพร่งานป่าพรุทั้งด้านการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าพรุ
- เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึก และประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนได้ทราบและตระหนักถึงความสำคัญของป่าพรุ

ที่ตั้งโครงการ

ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ

๑. สำนักงานป่าไม้เขตปัตตานี
๒. สำนักงานป่าไม้จังหวัดนราธิวาส

ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๗

พื้นที่โครงการ มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้นประมาณ ๒๖๑,๐๑๕ ไร่ แยกเป็น

- เขตสงวน ๙๕,๐๑๕ ไร่ เป็นพื้นที่ป่าพรุสมบูรณ์ตามธรรมชาติ
- เขตอนุรักษ์ ๑๐๙,๙๓๘ ไร่ เป็นพื้นที่ป่าพรุเสื่อมโทรม ต้องฟื้นฟู
- เขตพัฒนา ๕๖,๙๐๗ ไร่ เป็นพื้นที่ที่ทั้งหมดสภาพป่าโดยสิ้นเชิง ต้องพัฒนา

ผลการดำเนินงานตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ - ๒๕๔๔ (กรมป่าไม้)

- ทำการสำรวจ วิจัย ทดลอง และค้นคว้างานวิชาการด้านป่าพรุ ๓๗ โครงการ
- งานควบคุมไฟป่า ๓ งาน
- งานเพาะชำกล้าไม้ ๑,๘๒๐,๐๐๐ กล้า
- งานปลูกฟื้นฟูและบำรุงป่าพรุ ๓๐๐ ไร่
- งานนิทรรศการป่าพรุและสวนนกเป็ดน้ำ ๑ งาน
- งานสาธิตการประหยัดพลังงานจากป่าไม้ ๑ งาน
- งานสวนผลิตเมล็ดไม้ป่าพรุ (ปาล์ม) ๑ งาน
- งานสาธิตการจัดการป่าเสม็ด ๑ งาน
- งานสวนรวมพันธุ์และผลิตพันธุ์ไม้ป่าพรุ ๑ งาน
- งานสวนรุกชาติในโรงเรียน ๑ งาน
- งานสาธิตการปลูกย่านลิเภาและหวายในสวนยางพารา ๑ งาน
- งานบริหารและจัดการศูนย์วิจัยและศึกษาธรรมชาติป่าพรุสิรินธร ๑ ศูนย์
- งานประชุมและเตรียมการรับเสด็จฯ ๑ งาน
- งานฝึกอบรมด้านอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ๑ งาน
- งานติดตามประเมินผล ๑ งาน
- งานสำรวจและทดลอง ๑๐ โครงการ ๑๐ งาน
- งานศึกษาผลการตัดสางขยายระยะที่มีต่อการเจริญเติบโตของไม้เสม็ดในพื้นที่ป่าพรุ ๓ แปลง
- การศึกษาการแตกหน่อไม้เสม็ด ๓ แปลง
- การสำรวจหากำลังผลิตไม้เสม็ดในพื้นที่พรุ ๓ แปลง
- การศึกษาทัศนคติของประชาชนในการจัดการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและศูนย์ฯ สิรินธร ๓ หมู่บ้าน
- งานสำรวจ จัดหาพรรณไม้มาอนุบาลเพื่อสนับสนุนสำนักงาน ก.พ. ๑ งาน
- การศึกษาผลกระทบของไฟป่าที่มีต่อสัตว์ป่าพรุโต๊ะแดง ๑๒๕,๐๐๐ ไร่
- งานศึกษาการใช้ประโยชน์ไม้เสม็ดระดับท้องถิ่น ๑ งาน
- งานสำรวจวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีใช้ประโยชน์ศัตรูทำลายไม้ป่าพรุ ๑ งาน
- งานประยุกต์ใช้ Genetic marker เพื่อปรับปรุงพันธุ์และอนุรักษ์แหล่งพันธุกรรมปาล์มป่าพรุ ๑ ชนิด
- การศึกษาการทดแทนสังคมพืชป่าพรุ ๒๘๐,๐๐๐ ไร่
- งานสำรวจและวิจัยพรรณไม้ป่าพรุ ๑๒๕,๐๐๐ ไร่
- งานบริหารและจัดการศูนย์วิจัยและศึกษาธรรมชาติป่าพรุสิรินธร ๑ ศูนย์
- งานฝึกอบรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ๑ รุ่น
- งานจัดพิมพ์เอกสารและสื่อเผยแพร่ ๒ เรื่อง
- งานประชาสัมพันธ์และส่งเสริมเผยแพร่ ๔ ครั้ง

- งานวิเคราะห์ และประมวลผลทรัพยากรป่าเสื่อมัด ๑ งาน
- งานเตรียมการรับเสด็จฯ ๑ งาน
- งานศึกษาวิเคราะห์มูลค่าทางเศรษฐกิจของไม้เสื่อมัดเปรียบเทียบกับพืชเกษตร ๑ โครงการ
- การจัดการป่าเสื่อมัดให้เป็นแนวเป็นแนว ๓ แปลง
- การศึกษาหาผลผลิตของเห็ดในป่าเสื่อมัด ๓ แปลง
- งานสำรวจและติดตามสถานภาพสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ๑ งาน
- งานจัดนิทรรศการนอกสถานที่ ๕ ครั้ง
- งานพัฒนาเส้นทางศึกษาธรรมชาติคลองไต่ะแดง ๑ งาน